

قدرت در داشتن یک مجموعه انسانی قوی است

اشاره

در تاریخ ۳۰ مهرماه ۱۳۸۲ جمعی از نخبگان علمی کشور، برترینهای کنکور، المپیادها، برندگان مسابقات رُبوکاپ و برگزیدگان قرآنی با رهبر معظم انقلاب دیدار و گفتگو داشتند، مسلم نادعلی‌زاده، ابراهیم جلالی، فرید موحدی نائینی، اشکان بلوچی، حسام اسفندیاریپور، فرزانه شاکری، رضا پورابوالقاسم، مرتضی‌زاده مقدم، آزاده کیوانی، امیررضا محسن‌زاده کرمانی، فاطمه زین‌الدینی و شایسته سادات موسوی عزیزانی بودند که دیدگاهها و نقطه نظرهای خویش را با رهبر انقلاب در میان گذاشتند. ایشان با ابراز مسرت از دیدار با نخبگان کشور مطالبی را مطرح نمودند که با هم می‌خوانیم.

بسم الله الرحمن الرحيم

اولاً نفس این‌که جوانهای عزیز ما در زمینه‌های مختلف علمی از خود استعداد و توانایی نشان می‌دهند، برای کشور بسیار باارزش است؛ برای ما هم بسیار خوشحال‌کننده است. بسیاری از مطالبی هم که دوستان در این‌جا بیان کردند، مطالب خوبی بود و انسان خوشحال می‌شود از این‌که ببیند جوانها درباره مسائل خودشان، درباره مسائل دانشگاه و درباره مسائل کشور فکر می‌کنند؛ این فکر کردن حاکی از احساس مسئولیت است و همین احساس مسئولیت است که به نظر ما بسیار مهم و حایز اهمیت

است. مشکلاتی را هم بیان کردید که من در این جا بعضی از آنها را یادداشت کرده‌ام؛ دوستان هم ظاهراً یادداشت کرده‌اند، که باید به آنها رسیدگی شود.

○ حرکت به سمت تعالی

البته مشکلاتی که مطرح کردید، مشکلات مهمی نیست؛ هم حل آنها مشکل نیست - غالباً آسان است - و هم همت بر حل این مشکلات وجود دارد. بعضی از جوانهایی که صحبت کردند، در لحن کلامشان امید و نشاط و شادابی لازم جوانی ضعیف بود - یکی دو نفر این طور بودند - اما بقیه بحمدالله پُر از نشاط صحبت کردند. به نظر من شماها باید مظهر امید و نشاط باشید. همه مشکلات مطرح شده در بیانات شما قابل حل است و قطعاً رفع هم خواهد شد؛ کم‌این‌که اگر ملاحظه کنید، می‌بینید وضعیت دانشجویان نخبه و مجموعاً جوانهای تیزهوش، با برخورداری از پیشرفت‌های گوناگون علمی در مجامع جهانی و غیره جدیداً به وجود آمده - اینها که قبلاً نبوده - از ده سال پیش، دوازده سال پیش، پانزده سال پیش بتدریج اینها شروع شده، امروز به جای خوبی رسیده و بعد از این هم به جاهای بسیار خوبی خواهد رسید. به عبارت دیگر، حرکت به سمت تعالی در سطح جامعه معمولاً با یک محاسبه و زمانبندی و بتدریج انجام می‌گیرد. در هر مرحله‌ای هم ممکن است مشکلاتی باشد. توصیه مؤکد من این است که شما جوانها تصمیم بگیرید و همت بگذارید بر این که با مشکلات دست و پنجه نرم کنید؛ نگذارید مشکلات، شماها را مغلوب کند. مغلوب شدن در مقابل مشکلات این است که انسان افسرده و مأیوس شود و بگوید با این وضع چه کار می‌شود کرد؛ نه، نگذارید این احساس در دل شما رشد کند. می‌شود مشکلات را برطرف کرد. شماها مشکلات را مطرح کنید؛ مسئولان هم روی مسائل مطالعه می‌کنند و با تلاش خود مشکلات را برطرف می‌کنند. البته بعضی از برداشتها ممکن است درست نباشد؛ مثلاً گفته شود سطح هوشی ما با نخبه‌هایی که به خارج می‌فرستیم، تناسبی ندارد. نه، این حرف درستی نیست؛ محاسبات و بررسی‌ها درست عکس این را نشان می‌دهد. اولاً هیچ ملتی در صحنه زورآزمایی جهانی و بین‌المللی آدم‌های ضعیفش را نمی‌فرستد؛ می‌گردد بهترین آنها را انتخاب می‌کند و پس از ایجاد آمادگی، آنها را می‌فرستد. شما به مسابقات ورزشی نگاه کنید. در مسابقات ورزشی بین‌المللی با تلاش فراوان تیم‌های ملی را آماده می‌کنند و برجسته‌ها را به میدانهای جهانی می‌فرستند و افتخار هم کسب می‌کنند. در کار علمی هم همین طور است؛ برجسته‌ها را انتخاب و آماده می‌کنند و بعد آنها را می‌فرستند؛ منتها وجود برجسته، غیر از دلالت مطابقی خودش - که نشان می‌دهد

این شخص برجسته است - دلالت تضمینی و التزامی هم دارد؛ یعنی نشان می‌دهد ظرفیت پرواز جامعه این است و می‌تواند این‌گونه افراد را از درون خود پیدا کند، بیرون بکشد و آنها را رشد و اعتلاء بدهد. کشورها و ملتها با نشان دادن نخبه‌های خود به دنیا این را ثابت می‌کنند؛ ملت ما هم این را ثابت کرده و می‌تواند اثبات کند. حقیقت این است که متوسط سطح هوشی در کشور ما - طبق آنچه محاسبه کرده‌اند - از متوسط سطح هوشی در دنیا یا در بسیاری از کشورهای دنیا برتر است؛ این صرفاً ادعای ما نیست؛ یک امر اثبات شده است.

نکاتی که دوستان گفتند، قابل توجه است؛ بعضی از آنها ممکن است مستقیم به ما ارتباط پیدا کند - مثل مسئله معافیت‌ها که من ان شاء الله سفارش می‌کنم روی این قضیه بررسی شود - بعضی از آنها هم به دولت یا به مجلس یا به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارتباط پیدا می‌کند که دوستان ان شاء الله دنبال می‌کنند و حل می‌شود.

○ نسل جوان ما

به‌طور کلی دید امیدوارانه من نسبت به نسل جوان این است که این کشور، کشور آنهاست و استعداد رشد و تعالی و ترقی دارد؛ هم از لحاظ انسانی و هم از لحاظ طبیعی. تاریخ ما هم از لحاظ پیشرفت علمی، تاریخ خوبی است. مسئله علم در جوامع اسلامی و از جمله در کشور خود ما، یک مسئله دیرین و ریشه‌دار است. ما در دورانهایی برجستگان علمی دنیا را داشتیم. البته امروز بر اثر عوامل گوناگونی، کشورهای اسلامی - از جمله کشور ما - از لحاظ علمی عقب افتاده‌اند و نتوانسته‌اند پیشرو بودن و امتیازات تاریخی و فرهنگی خود را حفظ کنند؛ لیکن این یک سرنوشت ابدی نیست؛ به این نکته باید توجه کنیم. همچنان که اوج علمی کشورهای مسلمان و از جمله کشور خود ما در قرن چهارم و پنجم هجری - یعنی قرنهای پیش از رنسانس اروپا - ماندگار و دایمی و ابدی نبود و بر اثر غفلت‌ها از بین رفت و دیگران زرنگی کردند و پیش رفتند، امروز هم این‌طور نیست که شما تصور کنید پیشرفت علمی اروپا و غرب و امریکا یک سرنوشت ابدی است و کشورهای به‌اصطلاح در حال توسعه یا کشورهای عقب‌افتاده علمی - که امروز بخشی از آنها کشورهای مسلمان هستند - محکومند که همیشه عقب‌افتاده بمانند؛ به‌هیچ‌وجه این‌طور نیست. کاملاً ممکن است تعادل این کفه یک روز دیگر از آن سو بشود؛ یعنی شما بشوید پیشرفته‌ترین از لحاظ علمی، و غرب به شما نیاز پیدا کند. اگر شما همت و تلاش کنید و اگر همه - هم شما جوانها، هم مسئولان و هم استادان و محققان - از امکانات کشور به بهترین وجه

استفاده کنند، و اگر کار خوبی انجام بگیرد - که نشانه‌های شروع این کار خوب هم در کشور دیده می‌شود - هیچ اشکالی ندارد که ما تا سی سال دیگر، چهل سال دیگر، پنجاه سال دیگر شاهد باشیم که کشور ایران ما در خط مقدم علمی دنیا قرار گرفته است. البته این که در این خط مقدم در کنار ایران چه کشورهایی هستند، به ما ربطی ندارد؛ اما خیلی‌ها عقب خواهند ماند و ما در خط مقدم قرار خواهیم گرفت؛ این همت و تلاش و استعداد می‌خواهد، که ما این استعداد را داریم و این تلاش را باید بکنیم.

○ توسعه علمی

ما به نوبه خود فکر می‌کنیم که بیشترین سرمایه‌گذاری کشور باید در بخش توسعه علمی بشود. این که من مطرح کردم باید دانشگاه‌ها و دستگاه‌های علمی کشور به سمت تولید علم بروند و یک جنبش نرم‌افزاری به معنای حقیقی کلمه در این کشور به وجود بیاید، برای این است؛ زیرا در معادلات فعلی دنیا، طرفی که فعلاً دست قوی را از لحاظ علمی دارد، به هیچ وجه راضی نیست معادله کنونی به ضرر او به هم بخورد؛ چون می‌داند به زیان او خواهد بود؛ بنابراین ما میل است همین وضعیت حفظ شود؛ یعنی او تولید کند و به اندازه مورد رضایت خودش در اختیار دیگران بگذارد و دیگران هم آنها را ترجمه و از محصول علمی او استفاده کنند؛ بدون این که خودشان در زمینه تولید و ساختن حقیقت علمی و مفهوم علمی هیچ میدانی داشته باشند و فعالیتی نکنند. آنها می‌خواهند ملتها را وابسته نگه دارند؛ لذا می‌بینید از پیشرفت‌های علمی ما عصبانی می‌شوند. امروز در بخش انرژی هسته‌ای که کار بسیار زیاد و خوب و باارزشی صورت گرفته، شعار آنها این است که ایران سلاح هسته‌ای نداشته باشد؛ لیکن حقیقت مطلب چیز دیگری است؛ آنها می‌خواهند ایران دانش و فناوری هسته‌ای نداشته باشد. آنها می‌گویند اگر شما انرژی هسته‌ای می‌خواهید، ما برای شما نیروگاه می‌سازیم؛ خودمان هم سوخت آن را به شما می‌فروشیم تا نیازی نباشد شما نیروگاه بسازید و برای آن، سوخت تولید کنید. الان چالش حقیقی بین مسئولانی که در این زمینه دارند تلاش می‌کنند و آنهایی که از بیرون فشار می‌آورند، این است. این به خاطر آن است که آنها می‌خواهند این دانش در این جا وجود نداشته باشد. در مقابل، هرچه هم به آنها می‌گویند ما دنبال سلاح هسته‌ای نیستیم، آنها روی موضع و شعار خود پافشاری می‌کنند؛ در حالی که شعار واقعی آنها این نیست. حقیقت این است که ما سلاح هسته‌ای لازم نداریم. سلاح هسته‌ای برای یک کشور، عامل پیشرفت و سعادت نیست؛ عامل قدرت هم نیست. آنهایی که قدرت را در سلاح هسته‌ای می‌بینند، قدرت را بد معنا می‌کنند. قدرت، در داشتن یک مجموعه انسانی قوی است؛ هم از

لحاظ علمی قوی، و هم از لحاظ ایمان و پابندی به مبانی ارزشی قوی. دستگاهی که اینها را نداشته باشد، از درون دچار فرو ریختگی باشد و اراده و ایمان لازم در آن وجود نداشته باشد. ولو سلاح هسته‌ای هم داشته باشد. محکوم به شکست است. ملت ایران امریکا را از کشور خود بیرون کردند؛ در حالی که او سلاح هسته‌ای و انواع و اقسام سلاح‌ها را هم داشت. مردم لبنان امریکا را از کشور خود بیرون کردند. مردم فلسطین الان اسرائیل دارند سلاح‌های هسته‌ای را عاجز کرده و به ستوه آورده‌اند؛ بدون این که سلاح هسته‌ای داشته باشند. ما می‌توانیم با ایستادگی، روحیه خوب و ایمان عمیق و راسخ و آگاهانه، مراحل علمی بسیار بالا را طی کنیم؛ اقتدار حقیقی برای یک کشور این است؛ ما دنبال این هستیم. این که گفته می‌شود امروز دارندگان دانش و فناوری دوست ندارند دانش و فناوری در اختیار کشورهای دیگر قرار بگیرد، یک واقعیت است؛ آنها تلاش می‌کنند که نگذارند.

تحقیقاتی درباره تولید و تکثیر سلولهای بنیادی صورت گرفت. که امروز یکی از برادران محقق در آن کار هم در این جلسه حضور دارند. و گردهمایی علمی سطح بالایی در این خصوص تشکیل شد و افراد از کشورهای مختلف دعوت شدند و پیشرفت‌های ایران را در این زمینه دیدند و همه تصدیق و تحسین کردند. در گزارشی که بتازگی در این باره به من داده شد، نوشته شده که بعضی‌ها بشدت خشمگین و عصبانی شده و اظهار نگرانی کرده‌اند که چرا ایران به این دانش - که دانش بسیار پیشرفته و بالایی است - دسترسی پیدا کرده است.

○ قدردانی از اساتید

بعضی از دوستان گفتند که باید از اساتید قدردانی کرد. البته معلوم است؛ این بخش قدردانی از شماست؛ قدردانی از اساتید هم یک بخش جداگانه است و مسئولان و کسانی که در بخش‌های دولتی هستند، به آن هم می‌پردازند. امروز اساتید خوب در کشور ما نسبت به پانزده سال و بیست سال پیش و نسبت به قبل از انقلاب، بسیار تفاوت کرده و بالا رفته است؛ شهادت افراد مطلع در امر دانشگاهها این را به ما می‌گوید. گزارشی به من دادند که امروز در بسیاری از دانشگاه‌های کشور سطح اساتید و محققان ما بسیار بالا و راقی است و از این جهت معادل دانشگاه‌های خوب دنیا محسوب می‌شوند؛ اینها دستاوردهای اسلام و انقلاب است. قبل از انقلاب، نه دانشگاه‌های ما، نه دانشجو و استاد ما، هیچکدام این وضعیت و این آمادگی‌ها را نداشتند. بحمدالله میدان گسترده‌ای برای کار فراهم شده است. مسئولان کشور باید سعی کنند مشکلاتی را که برای شما جوانها هست، برطرف کنند. این مشکلات، مخصوص

دانشگاه هم نیست؛ در بخش مربوط به وزارت آموزش و پرورش هم همین طور است؛ آن‌جا هم تلاشهایی باید انجام بگیرد.

به هر حال باید همه تلاش کنند و به آینده‌ای چشم بدوزند که اگر شما بخواهید و تصمیم بگیرید و اراده کنید - بخصوص نسل جوان ما - رسیدن به آن آینده، حتمی و قطعی است. همه باید سعی کنیم به آن آینده نزدیک شویم و برسیم.

آینده روشن

البته من در اظهارات خود یک چشم‌انداز بلندمدت را در نظر می‌گیرم و از نظر من قطعی است. روندی که ما از اول انقلاب تا امروز مشاهده می‌کنیم و روزه‌روز هم به صورت تصاعدی اضافه می‌شود - یعنی وجود علم و عالم زمینه ایجاد می‌کند و آن زمینه باز علم و عالم را به وجود می‌آورد و به صورت تصاعدی پیش می‌رود - من شک ندارم که به فضل پروردگار کشور ما تا چهل، پنجاه سال دیگر جزو کشورهای پیشرفته ممتاز از لحاظ علم و فناوری خواهد بود؛ این برای من روشن است. البته کار درست این است که از همین الان مسئولان خطوط اصلی را روشن و مشخص کنند و ببینند ما باید دنبال چه فناوری‌یی برویم؛ چون هر فناوری‌یی مطلوب نیست. فناوری یک ارزش مطلق نیست؛ وسیله‌ای است برای استخدام قوا و امکانات موجود در طبیعت. ما باید ببینیم چه مرجعی و با چه هدفی این را استخدام می‌کند. هدفهای صحیح و انسانی را که ملهم از اندیشه‌های اسلامی است، در نظر بگیریم و فناوری‌یی که حقیقتاً برای اعتلای سطح زندگی بشری - در درجه اول کشور و جامعه خودمان، و در درجه دوم همه دنیا - مفید و مؤثر است، انتخاب کنیم و آن را پیش ببریم. امروز اشکال بزرگی که بر پیشرفت‌های فناوری غربی وارد است، این است که اینها فناوری را در میدانهایی که برای بشریت مضر است، وارد کردند. بمب اتمی و بمب شیمیایی را اینها ساختند؛ مواد مرگبار برای بشر را اینها به وجود آوردند و خودشان هم استفاده کردند. تولید بمب اتمی هیچ حسنی ندارد؛ چون تولید وسیله‌ای است که می‌تواند میلیون‌ها نفر را در آن واحد از بین ببرد؛ بنابراین تولید و تکثیرش نادرست است و به کار بردنش از همه نادرست‌تر است؛ اما جالب این است همان کسانی که خودشان این سلاحها را تولید و تکثیر کردند، خودشان به کار بردند و خودشان افراد به کار برنده را کمک کردند و به صدام حسین مواد شیمیایی دادند، که هزاران نفر از مردم کشور خودش و کشور ما را با بمباران شیمیایی از بین برد و معلول کرد، الان مدعی شده‌اند که می‌خواهند پادمان هسته‌ای را حفاظت و مدیریت کنند تا مبادا گسترش پیدا

کند! مثل این‌که قاچاقچی بزرگی را مسئول مبارزه با قاچاق بگذارند، یا بزرگترین قاچاقچی کشور رئیس مبارزه با قاچاق بشود! بدترین جنایتکاران در زمینه مسائل هسته‌ای و شیمیایی، الان شده‌اند مسئول و مرجع برای این‌که نگاه کنند تا در دنیا تخلفی در زمینه هسته‌ای و شیمیایی به وجود نیاید! علی‌ای حال فناوری در دنیا راه کج و غلطی را در زمینه‌های مختلف طی کرده است. البته در راههای مثبت و خوب هم به کار افتاده که آنها یقیناً مورد سپاس خدا و خلق خداست؛ لیکن در راههای کجی هم حرکت کرده است. ما از همین آغاز کار باید مشخص کنیم که در چه رشته‌هایی و در چه مسیری می‌خواهیم فناوری کشور را اعتلاء بدهیم و رو به پیشرفت ببریم.

ان شاء الله خداوند متعال به شماها کمک کند و به مسئولان هم کمک نماید تا بتوانند به بهترین وجه مطالبات حقیقی نسل جوان با استعداد و خوشفکر ما را تأمین کنند.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

